

วาระที่ 4.4

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

(ประจำปี 2568)

รายงานเมื่อ
23 มีนาคม 2569

หน่วยงานร่วมโครงการ

1. มูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริฯ
2. กรมราชทัณฑ์
3. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เริ่มดำเนินโครงการจากเรือนจำ/ทัณฑสถานนำร่อง 4 แห่ง ในปี พ.ศ. 2546 ปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์ ขยายผลการจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขัง ในเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ จำนวนรวมทั้งสิ้น 102 แห่ง จากเรือนจำทั้งหมดทั่วประเทศ 142 แห่ง (คิดเป็น 71%)

1. การจัดการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง ตามความสนใจและศักยภาพ

มีหลักสูตร 3 ประเภท ประกอบด้วย

หลักสูตรวิชาชีพคอมพิวเตอร์ (หลักสูตรระยะสั้น-ระยะยาว)
และ หลักสูตรอาชีวศึกษา (ระดับ ปวช.-ปวส.)

ปี 2550 - 2568 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 69,686 คน

- หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 33,385 คน (นับซ้ำ)
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 36,301 คน (นับซ้ำ)

ปี 2568 มีผู้ต้องขังสำเร็จหลักสูตร 2,313 คน (นับซ้ำ)

- หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สาขาคอมพิวเตอร์ 1,480 คน
- หลักสูตรอาชีวศึกษา 833 คน

ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต และ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

ปีการศึกษา 2548-2567 มีผู้ต้องขังจบปริญญาตรี รวม 90 คน (จากเรือนจำ 11 แห่ง)

ปัจจุบัน มสธ.ได้เปลี่ยนชื่อหลักสูตรนี้ เป็นหลักสูตร
วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตรและ
เทคโนโลยี แขนงวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์

- ปีการศึกษา 2568 มีผู้ต้องขังลงเรียนจำนวน 6 คน

2. รายได้ที่เกิดจากการใช้ความรู้ด้านไอทีของผู้ต้องขัง

รายได้ปี 2545 - 2568 เป็นเงิน 189,321,423.50 บาท

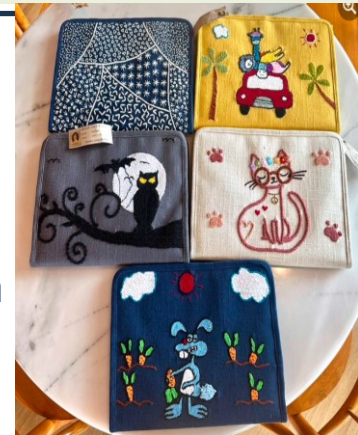
- รายได้จากการรับจ้างฯ เป็นเงิน 158,662,154.50 บาท -

รายได้จาก e-commerce เป็นเงิน 30,659,269 บาท

รายได้ปี 2568 เป็นเงิน 24,494,388.50 บาท

- รายได้จากการรับจ้างฯ เป็นเงิน 17,349,480 บาท -

รายได้จาก e-commerce เป็นเงิน 7,144,918.50 บาท

3. การพัฒนาทักษะความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ผู้ต้องขัง

3.1 การพัฒนาผู้ต้องขังให้มีทักษะในการถอดความเสียง (ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง จ.ปทุมธานี)

ตั้งแต่ปี 2562 เนคเทค ร่วมกับ มูลนิธิฯ และทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิงจัดทำ “โครงการฝึกถอดความเสียงพูด เพื่อพัฒนาทักษะด้านการถอดความเสียงพูดแก่ผู้ต้องขัง” เพื่อเตรียมบุคลากรรองรับงานถอดความเสียงรายการโทรทัศน์ที่จะต้องมีความบรรยายแทนเสียงแบบเปิด/ปิดได้ (ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคณพิการ ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ณ 5 กุมภาพันธ์ 2559)

ผลดำเนินงานปี 2563 – 2568:

ปี พ.ศ.	จำนวนชั่วโมงที่ผู้ต้องขังรับจ้างงาน	รายได้ (บาท)
2563	360 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 500 บาท)	180,000
2564	720 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 500 บาท)	360,000
2565	ครั้งที่ 1 480 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	480,000
	ครั้งที่ 2 880 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	880,000
2566	ครั้งที่ 1 480 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	480,000
	ครั้งที่ 2 240 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	240,000
2567	ครั้งที่ 1 270 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	270,000
	ครั้งที่ 2 90 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	90,000
2568	ครั้งที่ 1 270 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	270,000
	ครั้งที่ 2 80 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	80,000
	ครั้งที่ 3 16 ชั่วโมง (ชั่วโมงละ 1,000 บาท)	16,650
รวมรายได้		3,346,650

ผลงานวิดีโอที่จัดทำขึ้นในปี 2568

ครั้งที่ 1 จัดทำคำบรรยายแทนเสียงสำหรับวิดีโอบันทึกการสอนในห้องเรียน ให้บริการกับสถานศึกษาที่มีนักเรียนนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี และ วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี **จำนวน 270 ชั่วโมงเสียง**

ครั้งที่ 2 จัดทำคำบรรยายแทนเสียงสำหรับรายการโทรทัศน์จำนวน 4 ช่องสถานี ได้แก่ ThaiPBS 9MCOTHD GMM25 และ MONO **จำนวน 80 ชั่วโมงเสียง**

ครั้งที่ 3 จัดทำคำบรรยายแทนเสียงและกำกับเวลาสื่อดิจิทัลสำหรับเนื้อหาเว็บไซต์ที่เข้าถึงโดยสะดวกถ้วนหน้า(วิดีโอรายการ BCG ของช่อง NSTDA Channel) **จำนวน 16 ชั่วโมงเสียง**

กิจกรรมที่ 1: การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขังในหลักสูตรเกี่ยวกับธุรกิจออนไลน์ (90 แห่ง)

ปี 2565 มูลนิธิฯ ร่วมกับกรมราชทัณฑ์ มสธ. และ สพทอ. นำหลักสูตร 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรที่ 1 "การสร้างธุรกิจในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล" ของ มสธ. และ หลักสูตรที่ 2 "อีคอมเมิร์ซ" ของ สพทอ. จัดการศึกษาแบบออนไลน์ให้แก่ผู้ต้องขังจำนวน 3,977 คน

- ในช่วงมกราคม 2568 - มกราคม 2569 มีผู้ต้องขังเข้าเรียนและผ่านเกณฑ์ทั้ง 2 หลักสูตรจำนวน 2,592 คน จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 71 แห่ง และอยู่ระหว่างการประสานเรื่องจัดทำประกาศนียบัตรจาก มสธ. สำหรับผู้ต้องขังที่ผ่านการสอบทั้งหมด

กิจกรรมที่ 2 ผู้ต้องขังฝึกทักษะการทำธุรกิจออนไลน์ ผ่านการปฏิบัติการจริง (90 แห่ง)

- มูลนิธิฯ ร่วมกับ สพทอ. และ มสธ. พัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจออนไลน์ให้แก่ผู้ต้องขัง อาทิ การออกแบบหน้าร้าน การเขียนเรื่องเล่าผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การถ่ายภาพสินค้า ผ่านการปฏิบัติการจริง โดยให้ผู้ต้องขังเป็นผู้ช่วยของเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานที่ได้รับผิดชอบการจำหน่ายสินค้าในช่องทางออนไลน์

➢ ผลดำเนินงานปี 2568

- (1) มีเพลงกลางของกรมราชทัณฑ์ 1 เพลง ชื่อร้าน "ผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์" เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าของเรือนจำ/ทัณฑสถาน
 - (2) มีเพลงของเรือนจำ/ทัณฑสถาน 142 แห่ง มีเพลงร้านค้าออนไลน์ของตนเอง
 - (3) ยอดจำหน่ายสินค้าในช่องทางออนไลน์ (ปี 2563 – 2568) รวม 30,659,268 บาท
(ปี 2563 มียอดจำหน่าย เป็นเงิน 8,400,202 บาท, ปี 2564 มียอดจำหน่าย เป็นเงิน 2,529,762 บาท, ปี 2565 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 2,778,732 บาท, ปี 2566 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 1,497,067 บาท, ปี 2567 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 8,308,587.50 บาท ปี 2568 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 7,144,918.50 บาท)
- ปี 2568 มียอดจำหน่ายเป็นเงิน 7,144,918.50 บาท (รายได้จากเรือนจำ/ทัณฑสถาน 142 แห่ง รวมจำหน่าย ทุกแพลตฟอร์มออนไลน์ ของกรมราชทัณฑ์ และเรือนจำ/ทัณฑสถาน SHOPEE : WAMSOOK , FACEBOOK)

4. การพัฒนาความรู้และทักษะด้านการเกษตรอัจฉริยะให้แก่ผู้ต้องขัง "เกษตรอัจฉริยะโอกาสในการสร้างอาชีพใหม่"

โครงการได้ยกระดับการพัฒนาผู้ต้องขังผ่านการบูรณาการเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะสู่การเรียนรู้เชิงปฏิบัติจริง สร้างทั้งทักษะอาชีพและทักษะชีวิตควบคู่กัน เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในเรือนจำอย่างต่อเนื่อง จนสามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และต้นแบบ "สมาร์ทฟาร์มในเรือนจำ" ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดการใช้แรงงาน และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษได้

ปี 2568 เรือนจำชั่วคราวหนองกระทิง จ.ลำปาง

เรือนจำได้ขยายผลจัดอบรมเพิ่มเติมให้แก่ผู้ต้องขังจำนวน 20 คน

แนวทางดำเนินงาน

- อบรมผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ด้านเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm – HandySense)
- ฝึกปฏิบัติจริง: ติดตั้งระบบ IoT ระบบน้ำ และระบบไฟในแปลงเกษตร
- พัฒนาพื้นที่จริงเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในเรือนจำ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

- ผู้ต้องขังสามารถติดตั้ง ดูแล และแก้ไขระบบได้ด้วยตนเอง
- เกิดการถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้ต้องขัง และทำหน้าที่เป็นวิทยากร
- จัดตั้ง "กองงานเกษตรประยุกต์ (สมาร์ทฟาร์ม)"

ผลเชิงรูปธรรม

- ขยายโรงเรือนเป็น 5 โรงเรือน
- ลดแรงงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- ผลผลิต: ผักเคล 2-5 กก./วัน, ผักไฮโดรโปนิก, แดงร้าน, ทดลองปลูกเมล่อน
- ต่อยอดสู่การแปรรูป (เครื่องดื่มสุขภาพ/เบเกอรี่) และจำหน่าย

จุดเด่น

- เป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน
- พัฒนาทักษะอาชีพ "ช่างสมาร์ทฟาร์ม" อย่างเป็นระบบ

ปี 2568 เรือนจำชั่วคราวบ้านห้วยเตย จ.หนองบัวลำภู

เรือนจำได้ขยายผลจัดอบรมเพิ่มเติมให้แก่ผู้ต้องขังจำนวน 50 คน

แนวทางดำเนินงาน

- อบรมการใช้งานระบบ Smart Farm (HandySense)
- ฝึกทักษะระบบน้ำ การคำนวณ และการติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้า
- เรียนรู้การพัฒนา Dashboard และระบบควบคุม (NETPIE / B-Farm)

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

- ผู้ต้องขังสามารถใช้งานและบริหารจัดการแปลงเกษตรอัจฉริยะได้จริง
- เจ้าหน้าที่สามารถต่อยอดองค์ความรู้สู่การอบรมรุ่นต่อไป
- เกิดการถ่ายทอดความรู้ภายในกลุ่มผู้ต้องขัง

ผลเชิงรูปธรรม

- พัฒนาแปลงปลูกเมล่อน (ระบบน้ำหยด) เพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิต
- ทดลองปลูกพืชหลากหลาย เช่น พริก มะเขือ ตะไคร้ ข้าวโพด
- จัดตั้งแปลงสาธิต Smart Farm สำหรับบุคคลทั่วไปและนักท่องเที่ยว
- ผลผลิตสามารถจำหน่าย สร้างรายได้และประสบการณ์อาชีพ

จุดเด่น

- เน้นการพัฒนาระบบควบคุมและการออกแบบ (Dashboard/IoT)
- เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงท่องเที่ยวและศึกษาดูงานในชุมชน

5. แผนการดำเนินงานและงบประมาณปี 2569

1. การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับอาชีพและการจ้างงานในอนาคต ให้แก่ผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษ และผู้ต้องขังที่เพิ่งพ้นโทษ เช่น เรื่องการทำธุรกิจออนไลน์
2. สนับสนุนการเรียนภาษาบาลี โดยเพิ่มเติมบทเรียนระดับป.ศ. 3 และเพิ่มเติมแบบฝึกหัด ให้เรือนจำและทัณฑสถานที่ได้รับสารคดีสื่จากมูลนิธิ เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับผู้ต้องขังภายในเรือนจำ
3. ขยายจำนวนเรือนจำนำร่องระบบเกษตรอัจฉริยะ โดยกรมฯ สนับสนุนการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ มูลนิธิฯ สนับสนุนเรื่องการอบรมถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำ/ช่วยแก้ปัญหาในการดำเนินงาน

การประชุมคณะกรรมการมูลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา : ผลการดำเนินงานปี 2568 และแผนดำเนินงานปี 2569
โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริฯ

4.2 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อคนพิการ

4.2.1 รายงานกรณีศึกษา

4.2.2 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการ

4.3 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเด็กป่วยในโรงพยาบาล

4.4 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาผู้ด้อยชั้น

4.5 โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน